

Erasmus+ Mobility Adult Education program

Horvátország (Rijeka, Opatija, Krk) – 2021. november 19–22.

2021. november 19-én érkezünk meg a mai horvátországi Rijekába, az egykor Fiume néven is ismert kikötővárosba, aminek történelmi, gasztronómiai és idegenforgalmi vonatkozásait tekintve rég múltra visszavezethető hagyományai, sőt bizonyos esetekben magyar érintettségei is vannak. Az utazás célja az volt, hogy a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum alkalmazottjaiként külföldi tapasztalatokat, jó szakmai megoldásokat és módszereket sajátítsunk el az Erasmus+ mobilitási pályázat keretén belül *job shadowing* segítségével tanulhassunk a minket fogadó intézményekben.

Az első napon a Peek & Poke Computer Múzeumba látogattunk el, ahol a számítástechnika fejlődésének egyes szakaszaiba tekinthettünk bele. A múzeum egyik alapítója és vezetője Svetozar Nilović fogadott bennünket, majd körbevezetett minket a múzeum egészén, ismertetve a látogatók számára kialakított interaktív lehetőségeket. Mi magunk is kipróbálhattunk néhány régi eszközt, amik mellett, hogy nosztalgikus érzéseket keltettek bennünk, arra a gondolatra vezettek, hogy ha egyszer szeretnénk a játékgyűjteményünkben található elektronikai eszközökből kiállítást csinálni, akkor mindenféleképpen érdemes működőképes darabokat is használni, amiket adott esetben kipróbálhatnak a látogatók is. A múzeumnak volt egy olyan szekciója is, amiben 20. századi játékok kerültek bemutatásra. Mivel a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum az elmúlt években gyarapodott több játékhagyatékkal és kialakított

egy saját játékgyűjteményt, ezért érdekes volt maguknak a tárgyaknak a megismerése, a magyar és a horvát játékkultúránk hasonlóságait és különbözőségeit megfigyelni.

Szintén az első napon került sor a Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka (A Horvát Tengermellék Tengerészeti és Történeti Múzeuma Rijeka) intézményének a meglátogatására. A múzeum az elmúlt négy évtizedben nagy fejlődésen ment keresztül, Fiume városának egyik legfontosabb kulturális helyszíne lett. Állandó kiállításával és számos értékes időszakos kiállítással fontos évfordulókkal és helyi eseményekkel kapcsolatban igyekezett nyomon követni a modern elvárásokat. Az egykori magyar Kormányzói Palota épületében, védett kulturális műemléképületben található maguk a gyűjtemények és a kiállítóterek egyaránt. Muzeológiai szempontból érdekes volt megfigyelni azokat a szakmai megoldásokat, amiket egy védett körülmények között szabályozott múzeum alkalmazhat a látogatói élmény érdekében. A tengerészeti múzeum számos régi kincset rejt. Témáját tekintve is nagy népszerűségnek örvend. A múzeumban Tea Perincic vezetett bennünket körbe, aki mint egykori igazgató, muzeológus által betekintést nyerhettünk a belső terekbe, gyűjteményi munkába,

emellett megoszthattuk egymással a tapasztalatainkat a kiállítás készítés, múzeumpedagógiai ötletek és a közös történelmi múlttal kapcsolatban.

A Muzej Grada Rijeke (Rijekai Városi Múzeum) több intézményi egységét is meglátogattuk Ervin Dubrovic múzeumigazgató vezetésével. A látogatások alkalmával betekintést nyerhettünk a város történetét bemutató legújabb kiállításokba, amelyekben a modern, digitális technológiák és kreatív ötletek ötvözését figyelhettük meg. November 20-án a Rijekai Városi Múzeum új állandó kiállítását tekintettük meg, ami az egykori fiumei cukorgyár impozáns épületében kapott helyet. Az interaktivitás, az összes érzéket igénybe vevő, kipróbálható installációk mellett számos digitális eszköz (projektor, érintőképernyő, tv, gombra induló mozgás, korszakok zenéit bemutató zene lejátszó stb.) is felhasználásra került. A kiállításban emellett a műtárgyak és a látványelemek is gazdagon kerültek felhasználásra. A legjobb ötleteknek a gombra elinduló torpedó hajtóművet, a 20. század korszakos slágereit bemutató

zene lejátszót, a hajókabint imitáló kajütblakban hullámozó vizet, az egyes iparágakhoz köthető geometriai alakzatokra vetített gyári munka képeit, és a gyönyörűen installált tárgyakat tartottam ezen a helyszínen. Nagyon színes kiállítás, ami érinti az építészetet, a művészetet, az ipartörténetet, a vendéglátást, a turizmust, a kivándorlást, lényegében igyekszik számos kapcsolódó nézőpontot és aspektust bemutatni a látogatóknak. A kiállítás külföldről szerzett szakmai megoldásokat is tartalmazott, amelyeket más múzeumokban, például a Velence-Mestre-ben található M9 múzeumban is megfigyelhetünk.

2022. november 21-én Krk szigetén egy különleges magángyűjteményt tekinthettünk meg, amely több mint egy szimpla magángyűjtő kiállítótere. A Krk Island Maritime Heritage Interpretation Centre egy lokális kuriózum, amely élvezi a helyi lakosok támogatását. Amellett, hogy bemutatja Željko Skomeršić gyűjteményét, egyben modellező műhelyként és helyi turisztikai látványosságként is funkcionál. Željko Skomeršić személyesen vezetett körbe bennünket a kiállításban és a műhelyében. Mutatott számunkra olyan érdekes kincseket, amik

az Osztrák-Magyar Monarchia idejéből maradtak fenn és számunkra muzeológiai értéket is képviselnek. Láthattunk tárgyakat a kereskedelmi tengerhajózáshoz köthetően (dokumentumokat, tárgyakat, festményeket stb.), amik létezéséről sem volt eddig tudomásunk. Mindemellett a kiállítótér nagyon igényesen és látványosan lett berendezve, sőt, „amator múzeum” léte ellenére múzeumpedagógiai megoldásokat is alkalmaztak. Željko Skomeršić hajómodell készítő személye és munkássága hitelességet kölcsönöz a helynek.

2022. november 22-én reggel a Hrvatski Muzej Turizma (Horvát Turizmus Múzeum) épületébe látogattunk el Opatijába. A helyszínen a múzeum igazgatóasszonya Mirjana Kos és munkatársai fogadtak minket. Éppen egy kiállítás készítésén fáradoztak, amibe a múzeumi dolgozókon felül bevontak tanulókat is. Az épület maga is történelmi emlék, Opatija legrégebbi

villái közé tartozik és egy gyönyörű angolparkban helyezkedik el. Környékén számos történelmi múltú hotel, panzió, fürdőhely található, ahol egykor a Habsburg uralkodó család tagjai is gyakran megfordultak. Az épület körbejárásakor betekintést nyertünk a háttér munkálatokba, beszélgetést folytattunk a helyi diákokkal, megtekintettük a múzeum állandó kiállítását és a jövőbeli együttműködési lehetőségekről beszéltünk a helyi kollégákkal. A múzeum gyűjteményi anyaga szorosan kapcsolódik a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum gyűjtési köréhez is, és mivel a magyar-horvát turizmusnak szintén van számos kapcsolódási pontja (gondoljunk csak arra, hogy a magyar turisták egyik legkedveltebb nyaralóhelye ma is Horvátország, vagy, hogy számos magyar szállodatulajdonos végzett szakmai tevékenységet a horvát tengerparton a 19-20. században). Gyönyörű tárgyakat, ötletes installációkat láthattunk itt is.

A Torpedó Múzeumba november 22-én jutottunk el. Egykori Hadtörténeti Múzeumi dolgozóként hatalmas élmény volt olyan ritka és régi torpedókat látni, amikből Magyarországon beszélünk, de szinte alig maradt fenn belőlük pár darab. A kiállítás a torpedógyártás fejlődését ismertette. A kiállítás készítői több esetben használtak műtárgymásolatokat és modelleket a torpedógyár és egyes már nem létező típusok szemléltetéséhez. A vízalatti érzést a sötét, kék megvilágítású terekkel igyekeztek érzékeltetni a készítők, a színek és fények játékaival hatva az ember hangulatára. A projektor mint digitális eszköz ezen a helyen is felhasználásra került.

A nap folyamán felkerestük a Rijekai Városi Múzeum „Cube” elnevezésű kiállítóhelyét, ami a Kormányzói Palota szomszédságában helyezkedik el. Ebben a komplexumban megtekinthettük

az irodákat, raktárakat, valamint az időszakos kiállítások bemutatására használt tereket. A látogatás mellett, hogy betekintést nyújtott az intézmény ezen épületének működésében, a közös együttműködés előmozdítását is lehetővé tette. Dr. Török Róbert múzeumigazgató és Ervin Dubrovic múzeumigazgató egy magyar-horvát kiállítás elkészítéséről egyeztek meg, ami ebben az épületben kap majd helyet, és a város közös magyar-horvát múltját lesz hivatott bemutatni. A kollégákkal megtekintettük a helyszínt, felmértük a lehetőségeket, a terek adottságait és kezdeti ötleteket vetettünk fel közösen.

Az utazás során lehetőségünk nyílt több más történelmi helyszínt, szobrokat, templomokat, régi szállodákat, várat is megtekinteni. Az Erasmus mobilitásnak köszönhetően mélyítettük a kapcsolatunkat más horvátországi múzeumi szakemberrel. Megosztottuk egymás tapasztalatait, valamint szakmai diskurzust folytattunk közös együttműködésekéről és újabb ötletekről. Az utazás során fejlesztettük idegen nyelvtudásunkat (angolul és olaszul kommunikáltunk, de megtanultunk néhány horvát kifejezést is), emellett sok jó és csak elenyésző számú kevésbé jó – ám annál tanulságosabb – gyakorlatot láthattunk.

